

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 40. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167182398016/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

enhver om at stræbe, at denne ny Næringsvej ikke bliver udnyttet.

9.

Da der kunst, saa en behændig Maade at tilvende sig andres Ejendom, nu er steget til en høj Epidie, og den virkelig synes at henhøre til de Hjerne Videnskaber, saa har Direktionen, for ogsaa at vise, hvor højt den ærer det Hjerne, sluttet en ordentlig Kommercettraktat med en stor Del af den jødiske Nation, der imodtager, imod en billig Fordel, de Vare, som Kompagniet paa denne Maade tilforhandler sig. Det bliver altsaa enhver af Interessenternes Pligt heri at undervise den tilværende Ungdom og at lære dem de Kneb, hvormed de kan undgaa farlige Folks Opmærksomhed. Dette vil med Tiden blive Kompagniets hjerde Grundstøtte; thi Kulde end Politiet en eller anden Gang saa i Sinde at modfatte sig denne Næringsbejls Opløst, saa ved dog Direktionen . . . . .

cætera desunt.

Det smertes mig uendeligen, at Manuskriptet var saaledes afbrudt paa et af de vigtigste Steder, og at jeg ikke har været i Stand til at indbente videre Oplysning. Maaske Tiden, der afdækker alle Ting, vil give mig større Underretning om et Kompagni, som synes at være det eneste, hvis Rartighed Kjøbenhavn skal kunne foruine til at bryde sig af.

Nu skalde man stræbe til Delingen, men da ingen af de fire Konkurrentere være i Stand til at paatage sig at udløse de andres Aktier, saa anmodede man en ikke langt der fra staaende høj Mand af et skummelt og højt Udseende at ombytte mig med Koni, hvilket hun ogsaa imod en liten Fordel paatog sig, og saaledes kom jeg i hans Eje.

Hvem denne høje, stunde, sorte Mand var, kunde jeg gjærne lige mine Vælere strax, i Fald jeg var højt nok til at tro, at de vare usjæjterige ester at vide det. Men da jeg tror, at de har ganske god Taalmodighed til at bide noget, saa udbeder jeg mig saa det erbedigste og ydmygste, at de vil

cætera desunt. Resten mangler

vise deres Taalmodighed endnu mere, ved at læse følgende Dedikation og Fortale.

Ottende Kapitel.

Dedikation til min Ven Hr. S . . .

i Højbostrædet.

Die mihi, Musa! virum . . .

Horat.

Højstærede Hr. Ven!

Dem, min Herre! som jeg har den Blyke at kjende saa nøje, hvis Ven, fortrolige og undergivne jeg saa ofte har været; Dem, som har solet Bøgen af den kameralistiske Inkvisition, Dem tror jeg at skylde Tilgængelsen af dette betydelige Skrift, som er en Frugt af den literariske Inkvisitions Op-havelse.

Forundre Dem ikke over, at jeg dedikerer Dem dette Skrift. Jeg vil behandle Dem redeligere, end de fleste andre Dedikationsmagere behandle deres Mæcænter. Jeg vil tilfåa Dem rent ud, at Egennytte er Marslag dertil. Jeg ærer Dem, og det bør jeg, da jeg aldrig i Verden har hørt andet om Dem, end at De var en brav Mand (c'est ma vérité la plus vraie, siger D'igato), og dette tror jeg, til jeg bliver anderledes overbevist, om end af Verdens Rejstorer og Kon-trollører viduede det modfatte. Men med alt dette har jeg dog aldrig hørt, at De var en Elsker og Befordrer af de Hjerne Videnskaber, hvori jeg igjen kanse er af ulige Mening med Toldboden, som holder Dem for en maitre des arts. Jeg har tvært imod troet og tror endnu, at en Halvhundredes-Dalers Seddel i en Kjøberes Haand var Dem kjærere end fem

Die mihi, Musa, virum, fortal mig, Musa, om Manden — Den kameralistiske Inkvisition, Toldbodens Underliggelse. — Den literariske Inkvisition, Censuren — c'est ma vérité la plus vraie, det er min sandeste Sandhed — Maître des [és] arts, Mester i de fri Kunst, Magister artium.